

M

Tarkastusmatka Toijalan kauppalan Toijalan kylän Kirkko-
mäelle esineiden n:o 15181 löytöpaikalle 5. 8. 1961.

Elokuun 3 p:nä 1961 soitti Toijalan Posti- ja Lennätinhallituksen alueteknikko Veikko Lehtinen Esihistorialliselle osastolle, että samana päivänä oli löydetty kaapeli- ja kaivettaessa rautakautisia esineitä. Sovin puhelimesta teknikko Lehtisen kanssa, että saavun paikkaa tarkastamaan 5. 8. 1961.

Löytöpaikka on Toijalan kauppalan Toijalan kylässä Kirkkomäen kaakkoisrinteessä, Torin ja Tku - Toijala - rautatien välissä, radalta n. 70 - 80 m luoteeseen, kirkosta kaakkoon. Paikalle on rakennettu kerrostalo Asunto-yhtiö Toijalanvaltatie 20. Alueelle on ajettu täyttemaata n. 40 cm paksuudelta. Talon pihanpuolella, kohtisuorassa A-porrasta vastaan kaivettiin kaapeli- ja kaivetta. Tällöin löysi koululainen Pentti Mäkelä (os. 7. piiri, Toijala) n. 3 $\frac{1}{2}$ m rakennuksen seinästä A-portaan kohdalta ja n. 14 m rakennuksen päästä ja 12 m lähimmästä rakennuksen nurkasta: miekan, keihäänkärjen, viikatteen terän, taivutetun pronssisen hevosenkenkäsoljen ja oikaistun pronssisen spiraalirannerenkaan katkelman (n:o 15181). Sirppi ja miekka olivat rinnakkain. Toisten aseman löytäjä ei pystynyt tarkasti määrittämään, mutta melkoisen lähellä toisiaan ne olivat olleet sekä koskemattoman moreenin ja tumman maan rajassa, n. 60 cm syvyydessä nykyisestä maanpinnasta.

Siitä päätellen, että osa esineistä on katkaistu ja oikaistu vaikuttaa löytökohta polttokenttäkalmistolta. On vaikea sanoa, miten paksu kerros on alkujaan ollut esineiden päällä. Ennen nyt paikalle ajettua täyttemaata on peittävän kerroksen paksuus ollut 20 cm. Tämä oli hyvin tummaa, vaikkein varsinaista nokea löytökohdassa todennut.

Kalmisto ilmeisesti liittyy lähellä olevaan Akaan vanhaan kirkkomaahan. Todennäköisesti on tässäkin jälleen todettava, että kirkko on rakennettu pakanallisen kalmiston paikalle. Hautaus on tapahtunut 1000 - luvun alussa.

Haudan kohta ympäristöineen jää mainitun kerrostalon pihan alle. Varat. Sakari Kansasen maininnan mukaan pihaa ei asvaltoida, vaan jää soraiseksi. Kalmisto voidaan, mikäli sitä vielä on jäljellä, tutkia, joskin se on vaivalloista.

Helmer Salmo

Helmer Salmo.